

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ В М. ДОБРИЧ (БОЛГАРІЯ)
ВИЩА ШКОЛА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН І СУСПІЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
В М. ХЕЛМ (ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА ТУРИЗМУ ТА ЕКОЛОГІЇ В М. СУХА БЕСКИДЗЬКА (ПОЛЬЩА)
ІНФОРМАЦІЙНІ ПАРТНЕРИ:
УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ М. ПЛОВДИВ (БОЛГАРІЯ)
ВИЩА ШКОЛА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАУК М. ПШЕВОРСЬК (ПОЛЬЩА)
“ASPECT-PRO LTD” (БОЛГАРІЯ)
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ЧДТУ

МАТЕРІАЛИ
XV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ТУРИСТИЧНИЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ
БІЗНЕС В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА РЕГУЛЮВАННЯ»

28-29 березня 2024 року, м. Черкаси

Черкаси

2024

УДК 379.85:640.4(063)
ББК 65.433
М34

Рекомендовано вченою радою
Черкаського державного
технологічного університету,
протокол № 8 від 15 квітня 2024 р.

Редакційна колегія:

Григор О. О., д-р політ. наук, професор;
Лазуренко В. М., д-р іст. наук, професор;
Чепурда Г. М., д-р іст. наук, професор;
Чепурда Л. М., д-р екон. наук, професор

Відповідальна за випуск: *Старинець О. А.*

Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції
М 34 «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 28-29 березня 2024 року, м. Черкаси [Текст]: у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Т.1. – Черкаси: ЧДТУ, 2024. – 155 с.

Розглянуто актуальні питання стратегічного розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в Україні і світі. Проаналізовано сучасні тенденції, проблеми державного регулювання та інтеграції України до світового простору в галузі туризму. Розкрито актуальні проблеми менеджменту та маркетингу, планування та прогнозування діяльності підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу. Проаналізовано науковий базис новітніх технологій в галузі туризму.

Для науковців, студентів, аспірантів та фахівців галузі.

УДК 379.85:640.4(063)
ББК 65.433

ЗМІСТ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Чепурда Л. М. АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗ ГОСТИННИХ КРАЇН ЄВРОПИ І СВІТУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	3
Чепурда Л. М., Луцький І. М. АЛГОРИТМИ ВИХОДУ НАЦІОНАЛЬНИХ ГОТЕЛЬНИХ МЕРЕЖ НА МІЖНАРОДНИЙ РИНОК	6
Чепурда Л. М., Мокрий А. В. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ	8
Бєлікова М. В. ТЕНДЕНЦІЇ В ТУРИЗМІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЇВ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	10
Бойко З. В. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛІКУВАЛЬНО-ОЗОРОВЧИХ ТУРИСТИЧНИХ ЗАКЛАДІВ	11
Довгань Н. С. КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ ЕФЕКТИВНОЇ КЛАСТЕРНОЇ СПІВПРАЦІ В ТУРИЗМІ.....	14
Золотухіна І. В., Івашина Л. Л. СТАН СВІТОВОГО РИНКУ ТА СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ КАВОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	18
Зубехіна Т. В. СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ	20
Лепкий М. І., Смаль Б. А. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СФЕРИ МАНДРІВОК В УКРАЇНІ	22
Лисяна В. О. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОГО ОПЕРЕЙТИНГУ	25
Матусевич А. М. ТУРИЗМ ЯК ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ...	28
Плецан Х. В., Сіваченко М. О. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	30
Смирнов І. Г., Любіцева О. О., Гринюк Д. Ю. ТУРИСТИЧНИЙ БРЕНД ІЗРАЇЛЮ: ДОРОГА ГАНДІ	33
Субота В. В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ В СВІТІ ТА В УКРАЇНІ	36
Субота В. В. РОЛЬ ТУРИЗМУ У ФОРМУВАНІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	39
Ткачова С. С. УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ ТА РОЗВИТКОМ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ	41
Чорна Л. В., Польова Л. В. РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ	44
Шестель О. Г., Старинець О. А. АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СТАНУ	47

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ В СВІТІ ТА В УКРАЇНІ

Субота В. В., *старший викладач*
кафедри фізичного виховання та здоров'я людини,
Черкаський державний технологічний університет

З початком технічного прогресу значно зросла роль спортивно-подієвого туризму. Його популярність сьогодні дуже велика. До чинників розвитку такої популярності відносяться доступність та насиченість.

У світі сучасності склалася ціла індустрія спортивно-подієвого туризму. У системі світового туризму, за даними статистики, частка спортивно-подієвого туризму постійно збільшується близько на 1,5 % у рік. Вивченню теоретико-практичних аспектів організації і розвитку спортивно-подієвого туризму присвятили свої роботи такі вчені, як А. Александрова, А. Бабкін, Ю. Волков, М. Кабушкін, Д. Ісмаєв, Г. Карпова, В. Квартальнов, Р. Олльє, Х. Прінгл, І. Смаль, І. Шаповалова та ін [1].

Розвиток спортивно-подієвого туризму в Україні наразі має великі перспективи. Ми маємо інфраструктуру та гарні спортивні ресурси, але в цілому розвитку туризму у нас не приділяють достатньої уваги, тому країна і на половину не використовує весь можливий потенціал [3]. Обґрунтування мети спортивно-подієвого туризму та його сутності, а також розкриття перспектив та особливостей його розвитку у світі та в Україні зумовило мету нашого дослідження.

В історичному плані туризм розвивається як соціальне явище, яке задовольняє потреби людини у пізнанні, спілкуванні, вихованні, відпочинку. В умовах подорожей, туризм визначають як особливий вид діяльності для задоволення потреб людини у пізнанні навколишнього середовища, у фізичному та моральному вихованні, відпочинку. Досягненню туристських цілей: оздоровчих, спортивно-подієвих, культурно-пізнавальних, професійно-ділових, краєзнавчо-дослідних і т.п., сприяє використання відповідних засобів туризму.

Спортивно-подієвий туризм є невичерпний за змістом і в тому його унікальність. Головною його особливістю є безліч яскравих неповторних моментів. Участь у спортивних заходах, змаганнях, проектах, або ж відвідування їх є головною його метою. В сучасних умовах спорт стає необхідною, важливою частиною життя людства.

На стику культурних та спортивних заходів формується подієво-спортивна сфера, яка є основою спортивно-подієвого туризму.

Спортивно-подієвий туризм отримав розвиток у світі порівняно недавно. Туристів приваблює можливість відвідування спортивно-подієвого заходу, поєднаного з традиційними видами відпочинку, і це стає популярним.

Взагалі, термін «подієвий туризм» вперше став використовуватись Департаментом туризму та громадськості Нової Зеландії у 1987 р. та закріпив зв'язок між подіями та туризмом.

Спортивно-подієвий туризм є потужною індустрією. Це не тільки готелі, ресторани та кафе, які включають певне меню для спортсменів, але і величезна кількість спортивних об'єктів (стадіони, тренажерні зали, басейни, треки, траси для різних видів спорту та багато іншого). Крім того, це величезна кількість підприємств, що спеціалізуються на виробництві спортивного одягу, інвентарю, взуття, медичних препаратів, обладнання для контролю фізичного стану спортсменів і т. д.

Проведення великих подієвих заходів робить значний внесок у підвищення привабливості туристської території та часто дозволяє проводити брендингову кампанію. У свою чергу, міста, які вже володіють культурно-туристським брендом, можуть сприяти активному розвитку спортивно-подієвого туризму.

На цей час у світі існують міста, що спеціалізуються на подієвому туризмі, економіка яких ґрунтується на доходах від його розвитку. Крім того, практика розвитку туризму показує, що навіть поодинокі заходи, що перетворюються на традиційні масштабні події, здатні приносити чималий дохід. Яскравими прикладами подієвих заходів, що сприяють залученню до місць їх проведення значного турпотoku (від 50 тис. до 6 млн. туристів) є карнавали (карнавал у Ріо-де-Жанейро, Венеціанський карнавал) та фестивалі (міжнародний Каннський кінофестиваль, Весняний та Осінній фестивалі в Будапешті, півний фестиваль Октоберфест Німеччина, Мюнхен). Під час проведення масштабних фестивалів у багатьох країнах здійснюються збори на благодійність [4].

На розвиток спортивно-подієвого туризму в конкретному регіоні впливають природно-кліматичні, культурно-історичні фактори, політична ситуація у регіоні, демографічні, економічні чинники, а також матеріально-технічні фактори. До регіонів, у яких спортивно-подієвий туризм набуває найбільшого розвитку, відносяться Європа, Північна Америка, Азія, також варто відзначити Англію, Іспанію, Німеччину, Італію та Францію.

Серед негативних явищ для регіонів під час проведення масштабних спортивно-подієвих заходів можна виділити: гостру нестачу місць у готелях, зростання цін на товари та послуги, незручності для місцевих жителів, пов'язані з наданням транспортних послуг.

Проведення спортивно-подієвих заходів здатне впливати на розвиток як внутрішнього, так і міжнародного туризму, а також сприяє:

- розвитку сфери спортивно-подієвого туризму – залучення зовнішніх інвестицій та збільшення бюджетного фінансування для створення нової інфраструктури;
- збільшення відвідуваності місцевих музеїв, виставок, концертних залів, театрів; поживлення торгівлі та сфери надання послуг;
- зміцненню іміджевої позиції туристського регіону на міжнародному ринку.

Специфікою прихильників спортивно-подієвого туризму є:

- наявність великої кількості різноманітних спортивно-подієвих екскурсій протягом подорожі;
- орієнтація на прийнятну вартість подорожі;
- витривалість і мобільність.

Шанувальники спортивних видовищ орієнтовані на ресурси спортивно-подієвого туризму: внутрішні змагання, турніри, матчі, поєдинки та міжнародні події (Олімпіада, чемпіонати світу, Європи, Азії, Америки, Африки, кубки світу).

Інфраструктурою виступають:

- фірми, які займаються організацією змагань, подорожей;
- спортивні споруди, дитячі та юнацькі спортивні школи;
- заклади харчування та розміщення, які надають свої послуги безпосередньо на території спортивних арен спортсменам та вболівальникам. Саме рівень інфраструктури приваблює фанатів та дає прибутковість для спортивних споруд [2].

Практично у всіх країнах світу футбол є спортом номер один – 8,4%, серед інших: плавання – 8,1%, велосипедний спорт – 6,4%, баскетбол – 5,7%, теніс – 4,9%, та багато інших.

Спортивно-подієвий туризм – вид туризму, у якому турист стає живим свідком найбільших подій у світі спорту, мистецтва та культури. Такі поїздки дарують найяскравіші моменти у житті та надовго залишаються в пам'яті.

Отже, спортивно-подієвий туризм є економічно виправданим для тих країн, в яких він проводиться. Масові події приваблюють велику кількість відвідувачів, що в свою чергу ставить ряд вимог до проведення заходів, найважливішою є саме неповторність події, яка має зацікавити туриста для відвідування в подальшому, а також має бути розроблена чітка стратегія проведення заходу.

Подієвий туризм не можна віднести до швидкоокупного бізнесу з невеликими вкладеннями. Отримання прибутку вимагає часу. Наша країна є унікальним комплексом історичних, мистецьких і культурних пам'яток, подій, традицій. Маємо сподівання, що зовсім скоро ця ніша ведення бізнесу підніме туристичну індустрію України і стане відмінним джерелом доходу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Імас Є. Розвиток спортивної інфраструктури як чинник залучення різних груп населення до оздоровчо-рекреаційної рухової активності. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2022. № 4. С. 27-30.
2. Найвидовижніші події світу // Подійний вояж – URL: <http://eventvoyage.com/stati/sobytijnyj-turizm>
3. Паньків Н. Є., Мороз В. Р. Сучасний стан та перспективи розвитку подієвого туризму в Україні на прикладі розробленого івент-туру «Відкрий для себе Покуття». URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2018_28\(5\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2018_28(5)_19)
4. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання восьме / за наук. ред. проф. Матвійчук Л. Ю., проф. Барського Ю. М., доц. Лепкого М. І. Луцьк: ВІП Луцького НТУ, 2022. 408 с.